

Уговор о Европској унији

Члан 19.

1. Суд правде Европске уније обухвата Суд правде, Општи суд и специјализоване судове. Он обезбеђује поштовање права приликом тумачења и примене Уговорâ.

Државе чланице обезбеђују правна средства потребна да се осигура делотворна правна заштита у областима на које се односи право Уније.

2. Суд правде је састављен од по једног судије из сваке државе чланице. Њему помажу општи правозаступници.

Општи суд има најмање по једног судију из сваке државе чланице.

Судије и општи правозаступници Суда правде, као и судије Општег суда бирају се међу лицима чија је независност изван сумње и која испуњавају услове утврђене у чл. 253. и 254. Уговора о функционисању Европске уније. Њих споразумно именују владе држава чланица на шест година. Судије и општи правозаступници којима истиче мандат могу бити поново именовани.

3. Суд правде Европске уније, у складу са Уговорима:

а) одлучује по тужбама које поднесе држава чланица, орган односно физичко или правно лице;

б) претходно одлучује, на захтев судова или трибунала држава чланица, о тумачењу права Уније или пуноважности аката које су донели органи;

в) одлучује у другим случајевима предвиђеним у Уговорима.

Уговор о функционисању Европске уније

ОДЕЉАК 5. СУД ПРАВДЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Члан 251.

(бивши члан 221. УЕЗ)

Суд правде заседа у већима или у Великом већу, у складу са правилима утврђеним у ту сврху у Статуту Суда правде Европске уније.

Када је то предвиђено у Статуту, Суд правде може заседати и у општој седници.

Члан 252.

(бивши члан 222. УЕЗ)

Суду правде помаже осам општих правозаступника. Ако Суд правде то захтева, Савет једногласно може повећати број општих правозаступника.

Дужност општег правозаступника је да, потпуно непристрасно и независно, на јавној седници изнесе образложене ставове о предметима у којима се, у складу са Статутом Суда правде Европске уније, захтева његово учешће.

Члан 253.

(бивши члан 223. УЕЗ)

Судије и општи правозаступници Суда правде бирају се међу лицима чија је независност изван сумње и која испуњавају услове за именовање на највише судијске функције у својим државама или су правници признате стручности; именују их споразумно владе држава чланица на период од шест година, након консултовања са одбором предвиђеним у члану 255.

Сваке три године врши се делимична замена судија и општих правозаступника, у складу са условима утврђеним у Статуту Суда правде Европске уније.

Судије бирају председника Суда правде из својих редова на период од три године. Он може бити поново изабран.

Судије и општи правозаступници којима истиче мандат могу бити поново именовани.

Суд правде именује свог секретара и утврђује правила којима се уређује његов положај.

Суд правде доноси свој пословник. За тај пословник потребно је одобрење Савета.

Члан 254.

(бивши члан 224. УЕЗ)

Број судија Општег суда одређује се Статутом Суда правде Европске уније. Статутом се може предвидети да Општем суду помажу општи правозаступници.

Чланови Општег суда бирају се међу лицима чија је независност изван сумње и која испуњавају услове за именовање на високе судијске функције. Именују их споразумно владе држава чланица на период од шест година, након консултовања са одбором

предвиђеним у члану 255. Чланство се делимично обнавља сваке три године. Чланови којима истиче мандат могу бити поново именовани.

Судије бирају председника Општег суда из својих редова на период од три године. Он може бити поново изабран.

Општи суд именује свог секретара и утврђује правила којима се уређује његов положај.

Општи суд доноси свој пословник у договору са Судом правде. За тај пословник потребно је одобрење Савета.

Осим ако није другачије предвиђено Статутом Суда правде Европске уније, одредбе Уговорâ које се односе на Суд правде примењују се и на Општи суд.

Члан 255.

Оснива се одбор који даје мишљење о подобности кандидатâ за вршење дужности судије и општег правозаступника Суда правде и Општег суда пре него што их именују владе држава чланица у складу са чл. 253. и 254.

Одбор чини седам лица изабраних из редова бивших чланова Суда правде и Општег суда, чланова националних врховних судова и правника признате стручности, од којих једног предлаже Европски парламент. Савет доноси одлуку којом се утврђују правила рада одбора, као и одлуку о именовању његових чланова. Он одлучује на иницијативу председника Суда правде.

Члан 256.

(бивши члан 225. УЕЗ)

1. Општи суд је надлежан за расправљање и одлучивање у првом степену по тужбама или у поступцима из чл. 263, 265, 268, 270. и 272, с изузетком оних који су додељени специјализованом суду основаном према члану 257. и оних који су Статутом задржани за Суд правде. Статутом се може предвидети да је Општи суд надлежан и за друге врсте тужби или поступака.

Против одлука Општег суда донетих на основу овог става може се поднети жалба Суду правде само о правним питањима, под условима и у границама утврђеним Статутом.

2. Општи суд је надлежан за расправљање и одлучивање по тужбама или у поступцима покренутим против одлука специјализованих судова.

Одлуке Општег суда донете на основу овог става може у изузетним случајевима преиспитати Суд правде, под условима и у границама утврђеним Статутом, ако постоји озбиљан ризик да ће оне утицати на јединство или кохерентност права Уније.

3. Општи суд је надлежан за расправљање и одлучивање о питањима упућеним ради претходног одлучивања према члану 267, у посебним областима утврђеним Статутом.

Ако Општи суд сматра да предмет захтева начелну одлуку која може утицати на јединство или кохерентност права Уније, он може упутити предмет Суду правде на одлучивање.

Одлуке Општег суда о питањима упућеним ради претходног одлучивања може у изузетним случајевима преиспитати Суд правде, под условима и у границама утврђеним Статутом, ако постоји озбиљан ризик да ће оне утицати на јединство или кохерентност права Уније.

Члан 257.

(бивши члан 225а УЕЗ)

Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, могу основати специјализоване судове додате Општем суду, за расправљање и одлучивање у првом степену по одређеним врстама тужби или у поступцима покренутим у посебним областима. Европски парламент и Савет одлучују уредбама или на предлог Комисије након консултовања са Судом правде или на захтев Суда правде након консултовања са Комисијом.

Уредбом о оснивању специјализованог суда утврђују се правила о организацији суда и обиму надлежности која му је поверена.

Против одлука специјализованих судова може се поднети жалба Општем суду само о правним питањима или, када је то предвиђено у уредби о оснивању специјализованог суда, жалба и о чињеничним питањима.

Чланови специјализованих судова бирају се међу лицима чија је независност изван сумње и која испуњавају услове за именовање на судијске функције. Њих именује Савет једногласном одлуком.

Специјализовани судови доносе свој пословник у договору са Судом правде. За тај пословник потребно је одобрење Савета.

Осим ако уредбом о оснивању специјализованог суда није другачије предвиђено, одредбе Уговорâ које се односе на Суд правде Европске уније и одредбе Статута Суда правде Европске уније примењују се и на специјализоване судове. Наслов I

Статута и члан 64. тог статута се у сваком случају примењују на специјализоване судове.

Члан 258.

(бивши члан 226. УЕЗ)

Ако Комисија сматра да држава чланица није испунила неку од обавеза на основу Уговорâ, она о томе даје образложено мишљење након што тој држави дâ прилику да се изјасни.

Ако та држава не поступи у складу са мишљењем у року који одреди Комисија, Комисија може упутити предмет Суду правде Европске уније.

Члан 259.

(бивши члан 227. УЕЗ)

Држава чланица која сматра да друга држава чланица није испунила неку од обавеза на основу Уговорâ, може упутити предмет Суду правде Европске уније.

Пре него што држава чланица поднесе тужбу против друге државе чланице због наводне повреде неке обавезе на основу Уговорâ, она упућује предмет Комисији.

Комисија даје образложено мишљење након што је свакој од тих држава дала прилику да се усмено или писмено изјасни о захтевима и наводима супротне стране.

Ако Комисија не дâ мишљење у року од три месеца од дана када јој је предмет упућен, изостајање таквог мишљења не спречава упућивање предмета Суду.

Члан 260.

(бивши члан 228. УЕЗ)

1. Ако Суд правде Европске уније установи да држава чланица није испунила неку од обавеза на основу Уговорâ, та држава је дужна да предузме мере неопходне за извршење пресуда Суда.

2. Ако Комисија сматра да дата држава чланица није предузела мере неопходне за извршење пресуде Суда, она може упутити предмет Суду након што тој држави дâ прилику да се изјасни. Она одређује висину паушалног износа или пенала које држава чланица треба да плати, а које сматра примереним с обзиром на околности.

Ако Суд установи да држава чланица није извршила његову пресуду, он јој може наложити плаћање паушалног износа или пенала.

Овај поступак не доводи у питање члан 259.

3. Када Комисија упутити предмет Суду у складу са чланом 258. на основу тога што држава чланица није испунила своју обавезу да обавести о мерама за преношење директиве донете у складу са законодавним поступком, она може, ако то сматра примереним, одредити висину паушалног износа или пенала које држава чланица треба да плати, а које сматра примереним с обзиром на околности.

Ако Суд установи да је дошло до повреде, он може датој држави чланици наложити плаћање паушалног износа или пенала који не прелазе износ који је одредила Комисија. Обавеза плаћања доспева на дан који одреди Суд у својој пресуди.

Члан 261.

(бивши члан 229. УЕЗ)

Уредбама које заједнички доносе Европски парламент и Савет односно Савет, у складу са одредбама Уговорâ, може се Суду правде Европске уније дати неограничена надлежност у погледу санкција предвиђених у тим уредбама.

Члан 262.

(бивши члан 229а УЕЗ)

Не доводећи у питање остале одредбе Уговорâ, Савет, једногласно, у складу са посебним законодавним поступком и након консултовања са Европским парламентом, може усвојити одредбе којима се, у мери коју сам одреди, Суду правде Европске уније поверава надлежност у споровима у вези са применом аката донетих на основу Уговорâ, којима се стварају европска права интелектуалне својине. Ове одредбе ступају на снагу након што их одобре државе чланице у складу са својим уставним правилима.

Члан 263.

(бивши члан 230. УЕЗ)

Суд правде Европске уније испитује законитост законодавних аката, аката Савета, Комисије и Европске централне банке, осим препорука и мишљења, као и аката Европског парламента и Европског савета који производе правна дејства према трећим лицима. Он такође испитује законитост аката тела, служби или агенција Уније који производе правна дејства према трећим лицима.

У ту сврху он је надлежан за тужбе које државе чланице, Европски парламент, Савет или Комисија подносе због ненадлежности, битне повреде правила поступка, кршења Уговорâ, или било којег правног правила које се односи на њихову примену, или због злоупотребе овлашћења.

Суд је надлежан, под истим условима, за тужбе које подносе Ревизорски суд, Европска централна банка и Комитет региона ради заштите својих овлашћења.

Свако физичко или правно лице може, под условима утврђеним у ст. 1. и 2, покренути поступак против акта који му је упућен или се на њега непосредно и лично односи, као и против прописа који се на њега непосредно односи, а не подразумева спроведбене мере.

Акtima којима се оснивају тела, службе и агенције Уније могу се утврдити посебни услови и појединости у вези са тужбама физичких или правних лица против аката тих тела, служби или агенција који производе правна дејства према њима.

Поступци предвиђени у овом члану покрећу се у року од два месеца од објављивања акта или обавештавања тужиоца о њему, или, ако то изостане, од дана када тужилац сазна за њега, у зависности од случаја.

Члан 264.

(бивши члан 231. УЕЗ)

Ако је тужба основана, Суд правде Европске уније оглашава оспорени акт ништавим.

Међутим, Суд, ако то сматра неопходним, наводи која дејства акта који је огласио ништавим се сматрају коначним.

Члан 265.

(бивши члан 232. УЕЗ)

Ако Европски парламент, Европски Савет, Савет, Комисија или Европска централна банка прекрше Уговоре својим пропуштањем, државе чланице и други органи Уније могу поднети Суду правде Европске уније тужбу за утврђивање кршења. Овај члан се примењује, под истим условима, на тела, службе и агенције Уније који пропусте да поступају.

Тужба је допуштена само ако су дати орган, тело, служба или агенција претходно били позвани да делују. Ако у року од два месеца од таквог позива тај орган, тело, служба или агенција не заузме став, тужба може да се поднесе у новом року од два месеца.

Свако физичко или правно лице може, под условима утврђеним у претходним ставовима, поднети притужбу Суду због пропуштања неког органа, тела, службе или агенције Уније да му упуту било који други акт осим препоруке или мишљења.

Члан 266.

(бивши члан 233. УЕЗ)

Орган, тело, служба или агенција чији је акт оглашен ништавим или за чије је пропуштање утврђено да је у супротности са Уговорима, дужан је да предузме неопходне мере за извршење пресуде Суда правде Европске уније.

Ова обавеза не утиче ни на једну обавезу која може произаћи из примене члана 340. став 2.

Члан 267.

(бивши члан 234. УЕЗ)

Суд правде Европске уније надлежан је за претходно одлучивање које се односи на:

- а) тумачење Уговора;
- б) пуноважност и тумачење аката органа, тела, служби или агенција Уније.

Ако се такво питање постави пред неким судом или трибуналом државе чланице, тај суд или трибунал може, ако сматра да је одлука о томе неопходна за доношење пресуде, затражити од Суда да о томе одлучи.

Ако се такво питање постави у предмету који је у току пред судом или трибуналом државе чланице против чије одлуке у националном праву не постоји правно средство, тај суд или трибунал дужан је да упути предмет Суду.

Ако се такво питање постави у предмету који је у току пред судом или трибуналом државе чланице у погледу лица у притвору, Суд правде Европске уније поступа уз најкраће могуће одлагање.

Члан 268.

(бивши члан 235. УЕЗ)

Суд правде Европске уније надлежан је у споровима који се односе на накнаду штете предвиђену у члану 340. ст. 2. и 3.

Члан 269.

Суд правде је надлежан да одлучује о законитости акта који доноси Европски савет или Савет у складу са чланом 7. Уговора о Европској унији искључиво на захтев државе чланице на коју се односи оцена Европског савета или Савета и искључиво у погледу поштовања процесних одредаба тог члана.

Такав захтев се мора поднети у року од месец дана од дана када је таква оцена донета. Суд одлучује у року од месец дана од дана подношења захтева.

Члан 270.

(бивши члан 236. УЕЗ)

Суд правде Европске уније надлежан је у свим споровима између Уније и њених запослених у границама и под условима утврђеним у правилима о службеницима и условима запослења других запослених у Унији.

Члан 271.

(бивши члан 237. УЕЗ)

Суд правде Европске уније, у границама утврђеним у даљем тексту, надлежан је у споровима који се односе на:

а) испуњење обавеза држава чланица на основу Статута Европске инвестиционе банке. С тим у вези, Савет директора Банке има овлашћења која су поверена Комисији чланом 258;

б) мере које усвоји Савет гувернера Европске инвестиционе банке. С тим у вези, свака држава чланица, Комисија или Савет директора Банке могу покренути поступак под условима утврђеним у члану 263;

в) мере које усвоји Савет директора Европске инвестиционе банке. Поступак против таквих мера могу покренути само државе чланице или Комисија, под условима утврђеним у члану 263, и то само због непоштовања поступка предвиђеног у члану 19. ст. 2, 5, 6. и 7. Статута Банке;

г) испуњавање обавеза националних централних банака на основу Уговорâ и Статута ЕСЦБ и ЕЦБ. С тим у вези, овлашћења Управног савета Европске централне банке у односу на националне централне банке иста су као она која су чланом 258. поверена Комисији у односу на државе чланице. Ако Суд установи да национална централна банка није испунила неку од обавеза на основу Уговорâ, та банка је дужна да предузме мере неопходне за извршење пресуде Суда.

Члан 272.

(бивши члан 238. УЕЗ)

Суд правде Европске уније надлежан је да суди на основу арбитражне клаузуле садржане у уговору који закључи Унија или који је закључен у њено име, без обзира на то да ли је уговор уређен јавним или приватним правом.

Члан 273.

(бивши члан 239. УЕЗ)

Суд правде је надлежан у свим споровима између држава чланица који су у вези са предметом Уговорâ ако је спор изнет пред Суд на основу посебног споразума између странака.

Члан 274.

(бивши члан 240. УЕЗ)

Осим када је надлежност Уговорима поверена Суду правде Европске уније, спорови у којима је Унија једна од странака нису из тог разлога изузети из надлежности судова или трибунала држава чланица.

Члан 275.

Суд правде Европске уније није надлежан у погледу одредаба које се односе на заједничку спољну и безбедносну политику нити у погледу аката донетих на основу тих одредаба.

Међутим, Суд је надлежан за контролу поштовања члана 40. Уговора о Европској унији и да одлучује о поступцима покренутим у складу са условима утврђеним у члану 263. став 4. овог уговора, којима се испитује законитост одлука којима се предвиђају рестриктивне мере против физичких или правних лица које је донео Савет на основу Наслова V Поглавље 2. Уговора о Европској унији.

Члан 276.

У вршењу својих овлашћења у погледу одредаба поглавља 4. и 5. Наслова V Дела трећег које се односе на простор слободе, безбедности и правде, Суд правде Европске уније није надлежан да испитује ваљаност или пропорционалност мера полиције или других служби за спровођење закона у државама чланицама нити вршење надлежности које државе чланице имају у погледу одржавања јавног поретка и заштите унутрашње безбедности.

Члан 277.

(бивши члан 241. УЕЗ)

Без обзира на истек рока утврђеног у члану 263. став 6, свака странка, у поступку чији је предмет акт опште примене који су донели орган, тело, служба или агенција Уније, пред Судом правде Европске уније може се позвати на то да је акт неприменљив из разлога наведених у члану 263. став 2.

Члан 278.

(бивши члан 242. УЕЗ)

Тужбе поднете Суду правде Европске уније немају одложно дејство. Суд, међутим, ако сматра да то околности захтевају, може наложити суспензију примене оспореног акта.

Члан 279.

(бивши члан 243. УЕЗ)

Суд правде Европске уније може у предметима који су пред њим одредити неопходне привремене мере.

Члан 280.

(бивши члан 244. УЕЗ)

Пресуде Суда правде Европске уније извршне су под условима утврђеним у члану 299.

Члан 281.

(бивши члан 245. УЕЗ)

Статут Суда правде Европске уније утврђује се посебним протоколом.

Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, могу изменити одредбе Статута, с изузетком Наслова I и члана 64. Европски парламент и Савет одлучују или на захтев Суда правде и након консултовања са Комисијом или на предлог Комисије и након консултовања са Судом правде.